

कार्कश्यं गमितेऽपि चेतसि तनू रोमाञ्चमालम्बते
दृष्टे ^१निर्वहणं भविष्यति कथं मानस्य तस्मिञ्जने ॥

यथा वा—

‘एकस्मिञ्शयने पराङ्मुखतया ^२वीतोत्तरं ताम्यतो-
रन्योन्यस्य हृदि स्थितेऽप्यनुनये संरक्षतोर्गौरवम् ।
दंपत्योः शनकैरपाङ्गवलनान्मिश्रीभवच्चक्षुषो-
र्ममो मानकलिः सहासरभसव्यासक्तकण्ठग्रहः ॥’

पत्युरन्यग्रियासङ्गे दृष्टेऽथानुमिते श्रुते ॥ १९९ ॥

ईर्ष्या मानो भवेत्स्त्रीणां तत्र त्वनुमितिसिद्धिः ।

उत्स्वप्नायितभोगाङ्कगोत्रस्खलनसंभवा ॥ २०० ॥

तत्र दृष्टे यथा—

‘विनयति सुदृशो दृशोः परागं

प्रणयिनि कौसुममाननानिलेन ।

तदहितयुवतेरभीक्ष्णमक्ष्णो-

र्द्वयमपि रोषरजोभिरापुपूरे ॥’

रियम् । दग्धाननं तुच्छमुखम् । ‘अधिकम्’ इत्युत्तरत्रापि स्थानद्वयेऽनुषज्यते ।
अत्र दर्शनादीनामनुभावानां बलवत्त्वेन तैः परिपुष्टा रतिः संभोगत्वमेवावलम्बते ।
भ्रूभङ्गादिभिर्व्यज्यमानाया ईर्ष्यायास्तत्साधनत्वमेवेति भावः ॥ स्त्रीणामिति ।
प्रणयमानवचायकस्यायं न भवतीति भावः । सुरतश्रमवशादुत्कटनिद्राप्राप्तिरुत्स्व-
प्नायितम् । भोगाङ्कः संभोगचिह्नम् । गोत्रस्य नाम्नः स्खलनम्, अतस्मिन्नु-
च्चारणम् । एतत्संभवा तत्परामर्शजन्या ॥ विनयति निरस्यति संति । ‘परागः
कौसुमे रेणौ स्नानीयादौ रजस्यपि’ इति शासनाच्च कौसुममिति पौनरुक्त्यम् ।
तस्या अहितयुवतेः प्रतिपक्षनायिकायाः । रोषरजोभिर्नायकापराधजन्यक्रोधप्रभव-

१. निर्वहणमिति । निर्वहणं निर्वाहः । मानावलम्बनमिति यावत् ॥

२. वीतोत्तरमिति । वीतं विगतमुत्तरमुक्तिप्रत्युक्तिरूपं यस्यिन्कर्मणि तद्यथा स्वात्तया
ताम्यतोः क्षिद्यतोः ॥

३. अपाङ्गेति । अपाङ्गवलनान्नयनान्तचालनात् ॥

४. सहासेति । सहासं यथातथा रमसेन वेगेन व्यासक्तो भुजबन्धनेन दृढं लभः
कण्ठग्रहो यस्यिन्सः ॥

५. आननानिलेनेति । निजमुखफूत्कारेण ॥